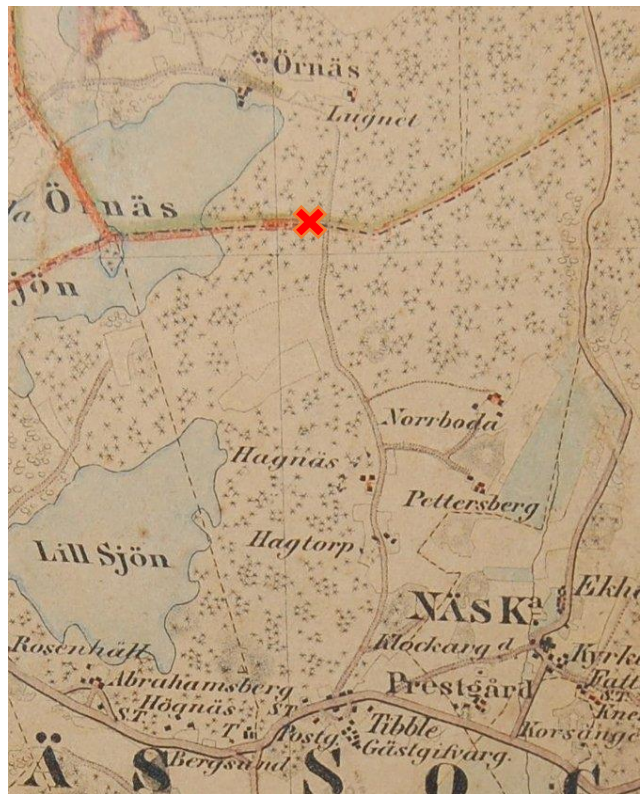

Några gränsrösen i området av Drottning Kristinas väg

Där Drottning Kristinas väg passerar gränsen mellan Tibble och Örnäs ägor står ett någorlunda väl bevarat gränsröse på en bergknalle ett 50-tal meter i skogen väster om vägen (krysset på häradskartan från 1860-talet intill). Röset kallades Örnäsvägröret. Rör är synonymt med röse. Örnäsvägröret står inom naturreservatet.

En räkka av rösen utvisade gränsen mellan Örnäs och Tibble. Gränsen var samtidigt skiljelinje mellan Näs och Ryds socknar. Nästa gränsröse västerut låg vid kanten till Örnässjön (raserat) medan nästa österut ännu står intakt några hundra meter öster om vägen nära den nya bebyggelsen.

År 1700 var gränsen markerad med några lösa stenar på de ställen där rösen senare byggdes. Platsen för Örnäsvägröret beskrevs då: "En hoper med stenar står lösa på ett litet berg och bredvid en stor tall". Vid en rågångsförrättning 1753 förstärktes gränsmärkena. Örnäsvägröret utformades då som ett sk femstenarör, dvs med en hjärtsten i mitten och fyra resta biliggarstenar i varje "hörn". Det är inte alltid dessa gamla rösen får vara i fred och idag saknas några av biliggarna.

Örnäsvägröret är nr 8 på rågångskartan från 1753. Övriga gränsrösen mellan Örnäs och Tibble ägor på kartan är röse 7 är vid stranden till Örnässjön, nr 9 nära dagens Lillmossvägen 26 i Norrboda och nr 10 intill Pettersbergsvägen.

qv = kvarter = 14,8 cm (1/4 aln)

Gränsröse Tibble nr 7 Sandviksledaren

Beskrivning 1753: En 5 qv lång, 3 qv bred, 1 qv tjock och flat samt mot öster sluttande sten i röse på en udde i sjökanten. Registrerad i fornminnesregistret som Övrig kulturhistorisk lämning L2015:7601 (RAÄ Kungsängen 201:1, f d 97:2). Raserat och använt som eldstad. Foto författaren 2013.

Gränsröse Tibble nr 8 Örnäsvägröret

Beskrivning 1753: 5 stenar i röse på ett berg, hjärtstenen 5 qv lång, 3 qv bred och trekantig. Registrerad i fornminnesregistret som Övrig kulturhistorisk lämning L2015:7839 (RAÄ Kungsängen 97:1). Foto författaren 2013.

Gränsröse Tibble nr 9 Lillmosseröret

Beskrivning 1753: 5-stenarör uti röse på en berghäll väster om en liten mosse, hjärtstenen 5 qv lång. Registrerad i fornminnesregistret som Övrig kulturhistorisk lämning L2015:7840 (RAÄ Kungsängen 98:1). Foto författaren 2013.

Gränsröse Tibble nr 10 Föreningsröret

Beskrivning 1753: 5 stenar i röse på sidlänt mossängs mark, tvenne låga berg. Hjärtstenen 7 qv lång. Gränsar även mot Viby. Ej med i fornminnesregistret. Foto Stefan Thorén i Sollentuna, 2013.

Källor:

Lantmäterikartor

Riksantikvarieämbetet (Fornsök)

Besök på platsen.

Dokumentet upprättat 2013-12-03, senast uppdaterad 2020-02-26.